

Minister van Asiel en Migratie

Directoraat-Generaal

Migratie

Directie Migratiebeleid

Asiel, Opvang en Terugkeer

Turfmarkt 147

2511 DP Den Haag

Postbus 20011

2500 EH Den Haag

www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beslisnota over een besluit- en vertrekmoratorium Iran

Datum

11 maart 2026

Onze referentie

7272537

Bijlage(n)

1

1. Aanleiding

De afgelopen weken hebben de ontwikkelingen in Iran elkaar snel opgevolgd. Sinds 28 februari jl. is een gewapend conflict gaande tussen Israël en de Verenigde Staten enerzijds en Iran anderzijds. De aanvallen van Israël en de Verenigde Staten op doelen in Iran gaan tot op heden onverminderd door. Op dit moment is onzeker hoe de situatie in Iran zich gaat ontwikkelen en welke gevolgen dat heeft voor de beoordeling van verzoeken om internationale bescherming. Deze nota is daarom bedoeld ter besluitvorming over het afkondigen van een besluit- en vertrekmoratorium voor vreemdelingen uit Iran.

2. Geadviseerd besluit

Ik adviseer u:

- Een besluit- en vertrekmoratorium in te stellen voor vreemdelingen uit Iran voor de duur van zes maanden;
- Akkoord te gaan met het concept besluit- en vertrekmoratorium zoals bijgevoegd;
- De Tweede Kamer met bijgaande conceptbrief over uw besluit te informeren.

3. Kernpunten

- Er is op dit moment sprake van een onzekere situatie in Iran die naar verwachting tijdelijk is. Er is onvoldoende duidelijkheid over de situatie in Iran om tot een gemotiveerde beslissing op asiolverzoeken van Iraniërs te kunnen komen.
- Tevens is er onvoldoende duidelijkheid om over te kunnen gaan tot gedwongen vertrek van vreemdelingen naar Iran.
- Daarom adviseer ik u een besluit- en vertrekmoratorium in te stellen.
- De Vreemdelingenwet biedt ruimte om in situaties van tijdelijke onzekerheid over de situatie in een land een besluit- en vertrekmoratorium in te stellen.
- Met het instellen van het besluit- en vertrekmoratorium voor vreemdelingen uit Iran kunnen asielaanvragen tijdelijk worden aangehouden en kan de beslistermijn in asielzaken worden verlengd totdat er meer duidelijkheid ontstaat over de situatie in Iran.
- Met het instellen van het besluit- en vertrekmoratorium wordt het tevens formeel niet meer mogelijk om afgewezen asielzoekers gedwongen te laten terugkeren naar Iran.

- Het ministerie van Buitenlandse Zaken is bezig om een ambtsbericht omtrent de situatie in Iran op te stellen aan de hand waarvan bezien zal worden welke beleidsmatige stappen gezet dienen te worden. Naar verwachting zal dit ambtsbericht in het derde kwartaal van 2026 worden gepubliceerd. BZ wordt gevraagd de huidige ontwikkelingen en die van de komende tijd te betrekken bij hun verslag.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
11 maart 2026

Onze referentie
7272537

4. Toelichting

In het huidige landgebonden asielbeleid voor Iran worden Christenen die evangeliseren beschouwd als groep die systematisch wordt blootgesteld aan groepsvervolging. Daarnaast worden in het landgebonden asielbeleid de volgende groepen aangemerkt als risicoprofiel: bahai's; christenen die nieuwe kerken of huiskerken bezoeken; personen die actief zijn in de politiek, journalistiek, op het gebied van de mensenrechten of een ander maatschappelijk terrein (in het bijzonder op het terrein van vrouwenrechten en de rechten van etnische minderheden) en LHB.

Het toelatingsbeleid ten aanzien van asielverzoeken van personen uit Iran is gebaseerd op de feitelijke informatie zoals deze door het ministerie van Buitenlandse Zaken in een ambtsbericht is uitgebracht. Het laatste ambtsbericht beslaat de periode tot en met augustus 2023.

Het ministerie van Buitenlandse Zaken is reeds gevraagd om nog dit jaar een actueel ambtsbericht uit te brengen. Naar verwachting zal dit ambtsbericht in het derde kwartaal van 2026 verschijnen. De huidige ontwikkelingen zullen hun neerslag in dit ambtsbericht vinden.

Over de actuele, zich nog ontwikkelende, situatie is op dit moment onvoldoende duidelijkheid. Het is gelet op deze onzekerheid over de (veiligheids)situatie niet mogelijk om op dit moment tot een zorgvuldig en weloverwogen besluit op een asielverzoek te komen. Deze onzekerheid ziet zowel op de oorlogsactiviteiten gericht op Iran, als de (gevolgen hiervan voor de) situatie van de burgers en specifieke groepen onder het bewind van de Iraanse autoriteiten. De huidige onzekere situatie maakt dat tijdelijk niet op zorgvuldige wijze kan worden vastgesteld welke personen op welk moment welk risico lopen in Iran.

4.1. Politieke context

De politieke context van het Iran beleid is u bekend. De inzet is om in het derde kwartaal een vernieuwd ambtsbericht over Iran te ontvangen van de Minister van Buitenlandse Zaken en op grond daarvan weer landgebonden asielbeleid voor Iran te formuleren.

Van in ieder geval België is bekend dat tot een tijdelijke stop op de behandeling van aanvragen uit Iran is besloten. Naar verwachting zullen meer lidstaten tot dit besluit komen.

4.2. Juridische overwegingen

Een besluit- en vertrekmoratorium wordt als beleidsinstrument ingezet wanneer er naar verwachting voor een korte periode onzekerheid zal bestaan over de algemene veiligheidssituatie in een land van herkomst waardoor het tijdelijk niet mogelijk is om op een zorgvuldige wijze op asielaanvragen van vreemdelingen te beslissen en niet kan worden overgegaan tot gedwongen uitzettingen van afgewezen asielzoekers naar dat land. In Iran is van een dergelijke situatie sprake

vanwege de snel veranderende omstandigheden en onduidelijkheid over het vervolg van het gewapende conflict op korte termijn. Aanvullend is er ook weinig accurate en objectieve informatie beschikbaar op grond waarvan een inschatting van de (veiligheids)situatie kan worden gemaakt. Onder meer vanwege beperkte toegang tot het land, beperkte journalistieke vrijheid en een gebrek aan internettoegang is het moeilijk betrouwbare informatie te krijgen over de situatie in Iran.¹

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
11 maart 2026

Onze referentie
7272537

Mocht er aanleiding toe bestaan kan het besluit- en vertrekmoratorium eerder dan na zes maanden worden ingetrokken.

Uitgezonderd van dit besluit- en vertrekmoratorium zijn onder meer Dublinclaimanten, vreemdelingen ten aanzien van wie een veilig derde land wordt tegengeworpen, vreemdelingen die reeds in het bezit zijn van internationale bescherming in een andere EU-lidstaat of zijn erkend als vluchteling in een derde land dan wel in een derde land anderszins voldoende bescherming genieten, spoor 2-zaken en openbare-orde, NV en 1F-zaken (volledige overzicht paragraaf C3/2 van de Vc 2000). Ook op nareisaanvragen van Iraniërs die reeds een status hebben, kunnen besluiten worden genomen.

Met het instellen van het besluitmoratorium wordt op grond van artikel 43 van de Vw 2000 de wettelijke beslistermijn van lopende asielaanvragen en van asielaanvragen die tijdens het moratorium worden ingediend, verlengd met een periode van een jaar. De maximale beslistermijn in individuele zaken blijft 21 maanden. Dit betekent dat bij zaken die deze termijn overschrijden er ondanks het BVM wel beslist moet worden. De Procedurerichtlijn, noch de Vw verplichten dan tot het nemen van een inwilligend besluit. De IND zal deze zaken daarom besluiten op de individuele merites van de zaak en de dan bekende informatie. Gezien de huidige situatie is de verwachting echter dat in deze zaken vaak tot de conclusie moet worden gekomen dat bescherming dient te worden verleend.

Het moratorium staat er formeel niet aan in de weg om tussentijds asielbescherming te verlenen aan vreemdelingen die daar aanspraak op maken in verband met individuele feiten en omstandigheden. Uitgeprocedeerde asielzoekers staat het vrij een nieuwe (opvolgende) aanvraag in te dienen als zij menen dat zij op basis van de gewijzigde situatie in Iran alsnog een gegronde vrees voor vervolging hebben of een reëel risico op ernstige schade lopen.

Het vertrekmoratorium vloeit voort uit artikel 45 lid 4 Vw 2000 en daarin is vastgelegd dat bepaalde categorieën vreemdelingen recht blijven behouden op opvangvoorzieningen gedurende het vertrekmoratorium of dit recht wederom krijgen. Op grond van artikel 45 lid 5 Vw 2000 jo. artikel 8 sub j Vw 2000 geldt voorts dat personen die onder een vertrekmoratorium vallen rechtmatig verblijf hebben. Dit betekent concreet dat deze personen recht op opvang en de

¹ Zie onder meer OHCHR, 'Iran: UN Fact-Finding Mission calls for immediate restoration of internet access and adherence to international human rights law' (10 januari 2026), <https://www.ohchr.org/en/press-releases/2026/01/iran-un-fact-finding-mission-calls-immediate-restoration-internet-access-and>; Chatham House, 'Iran's internet shutdown signals a new stage of digital isolation' (26 januari 2026), <https://www.chathamhouse.org/2026/01/irans-internet-shutdown-signals-new-stage-digital-isolation>; en Reporters Without Borders, 'War in Iran: journalism in crisis as access to information restricted and reporters work amid bombs' (3 maart 2026), <https://rsf.org/en/war-iran-journalism-crisis-access-information-restricted-and-reporters-work-amid-bombs>.

bijbehorende voorzieningen hebben en dat de DTenV ten aanzien van deze personen geen vertrekhandelingen kan uitvoeren.

Omdat de Iraanse autoriteiten geen (vervangende) reisdocumenten afgeven vond gedwongen vertrek in de praktijk nauwelijks plaats de laatste jaren. Als gevolg van het vertrekmoratorium is ook formeel geen gedwongen vertrek mogelijk naar Iran. Een bewaringsmaatregel ter fine van gedwongen vertrek naar Iran wordt dan ook niet opgelegd. De inbewaringstelling van Iraanse Dublinclaimanten is nog wel mogelijk. Personen die vrijwillig willen terugkeren naar Iran, zijn vrij om dit te doen en kunnen daarbij indien mogelijk ondersteuning krijgen van de DTenV.

4.3. Uitvoering

Als het gaat om eerste asielaanvragen dan stond Iran in 2025 niet in de top 10 nationaliteiten die eerste asielaanvragen hebben gedaan in Nederland. Volgens de gegevens van de IND (asylum trends) was de instroom in 2025 van Iraanse asielzoekers 431 en 36 in de maand januari van dit jaar. Het aantal asielaanvragen van Iraniërs vormt daarmee een beperkt deel van het totaal. Zoals gezegd vond er de laatste jaren nauwelijks gedwongen terugkeer naar Iran plaats. Gezamenlijk zullen de gevolgen van het besluit- en vertrekmoratorium voor de uitvoering dan ook beperkt zijn.

4.4 Communicatie

Indien u akkoord gaat met dit advies wordt de Tweede Kamer per bijgevoegde brief geïnformeerd. De IND informeert asielzoekers uit Iran met een lopende aanvraag. Het door u getekende besluit zal worden gepubliceerd in de Staatscourant. Verder zal de IND het landgebonden asielbeleid Iran in Vreemdelingencirculaire aanpassen middels een Wijzigingsbesluit Vreemdelingencirculaire.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Migratie**
Directie Migratiebeleid
Asiel, Opvang en Terugkeer

Datum
11 maart 2026

Onze referentie
7272537